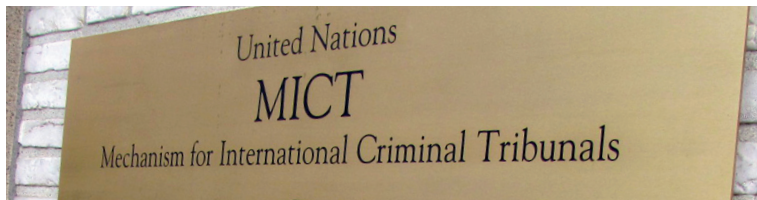


BUDUĆNOST MEĐUNARODNOG SUDA

U skladu sa Strategijom okončanja rada Međunarodnog suda, MKSJ će okončati sve tekuće prvostepene i drugostepene postupke do 30. novembra 2017. i zatvoriti svoja vrata 31. decembra 2017.

Savjet bezbjednosti je 22. decembra 2010. osnovao Mehanizam za međunarodne krivične sudove (Mehanizam ili MMKS) koji će nastaviti da obavlja više ključnih funkcija MKSJ-a i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR), nakon okončanja njihovih mandata. Mehanizam je jedna nova, mala i efikasna institucija koja ima zadatak da nastavi "nadležnost, prava i obaveze i ključne funkcije" MKSJ-a i MKSR-a, kao i da očuva naslijeđe obje ove institucije.

Mehanizam ima dva ogranka. Jedan ogranak obuhvata funkcije proistekle iz MKSR-a i smješten je u Arushi, Tanzanija. Počeo je s radom 1. jula 2012. godine. Drugi ogranak je smješten u Haagu, Nizozemska, i preuzeo je funkcije proistekle iz MKSJ-a. Taj ogranak je počeo s radom 1. jula 2013.



Mehanizam ima niz *ad hoc* i trajnih funkcija. Među *ad hoc* funkcijama su lociranje i krivično gonjenje preostalih optuženih koji su u bjekstvu, vođenje i okončanje svih žalbenih postupaka za koje je najava žalbe podnesena nakon početka rada nadležnog ogranka Mehanizma, vođenje ponovljenih suđenja, suđenja u predmetima za nepoštovanje suda i lažno svjedočenje kao i vođenje postupaka preispitivanja pravosudnih presuda. Trajne funkcije Mehanizma uključuju pružanje zaštite žrtvama i svjedocima u aktuelnim predmetima pred Mehanizmom i u okončanim predmetima vođenim pred MKSR-om, MKSJ-om ili Mehanizmom, nadgledanje izvršenja kazni, pružanje pomoći nacionalnim pravosuđima kao i čuvanje i vođenje arhiva MKSR-a, MKSJ-a i Mehanizma. Arhive se sastoje od dokumenata, karata, fotografija, audiovizuelnih snimaka i druge fizičke dokumentacije. Mehanizam čuva ovaj materijal i omogućava slobodan pristup u mjeri u kojoj je to moguće, uz istovremeno obezbjeđenje zaštite povjerljivih podataka.

Mehanizam ima stalnog predsjednika, tužioca i sekretara, koji su zajednički za oba ogranka. Spisak od 25 nezavisnih međunarodnih sudija u pripravnosti pokriva i ogranak MMKS-a u Haagu i ogranak MMKS-a u Arushi.

DOSTIGNUĆA MEĐUNARODNOG SUDA

Pravda za žrtve

Međunarodni sud je podigao optužnice protiv 161 osobe optužene za zločine počinjene nad hiljadama žrtava u bivšoj Jugoslaviji.

Pozivanje vođa na odgovornost

MKSJ je optužio jednog predsjednika države, vojne zapovjednike, ministre u vladama kao i druge političke i vojne rukovodioce visokog i srednjeg ranga, između ostalih. Zahvaljujući Međunarodnom sudu više se ne postavlja pitanje *treba* li vođe pozvati na odgovornost, nego *kada* će biti pozvane na odgovornost.

Individualizacija krivice

Utvrđivanjem da su pojedinci krivično odgovorni za počinjenje masovnih zločina MKSJ je pokazao da individualna krivica i krivična odgovornost mogu biti utvrđeni.

Prilika da se čuje glas žrtava

Međunarodni sud je pružio priliku hiljadama žrtava da se čuje njihov glas. Mnoge od njih su pokazale izuzetnu hrabrost time što su došle na MKSJ da svjedoče, čime su doprinijele procesu utvrđivanja činjenica o događajima u bivšoj Jugoslaviji.

Utvrđivanje činjenica

MKSJ je van razumne sumnje utvrdio mnoge činjenice u vezi sa zločinima počinjenim u bivšoj Jugoslaviji. Svojim postupcima, Međunarodni sud je doprinio stvaranju istorijskog zapisa o događajima, borbi protiv negiranja i sprečavanju revizionizma.

Jačanje vladavine prava

Međunarodni sud je dao podsticaj pravosuđima u zemljama bivše Jugoslavije da nastave rad na suđenjima odgovornima za ratne zločine. U sklopu svojih trajnih napora na učvršćivanju vladavine prava, Međunarodni sud djeluje u partnerstvu s domaćim sudovima širom regiona dijeleći s njima svoj dokazni materijal, znanje i nastalu sudsku praksu.

Razvijanje međunarodnog prava

MKSJ je jedinstvena institucija i pionir na polju međunarodnih pravnih postupaka koja je dokazala da je djelotvorna i transparentna međunarodna pravda moguća. Konkretno, svojim odlukama, presudama i Pravilnikom o postupku i dokazima značajno je doprinio razvoju i razumijevanju međunarodnog krivičnog prava. Dostignuća Međunarodnog suda bila su nadahnuće za osnivanje drugih međunarodnih sudova, uključujući i Međunarodni krivični sud.

Stvaranje efikasnog Outreach programa

Outreach program Međunarodnog suda je od ključne važnosti za odnos ove institucije s područjem bivše Jugoslavije i on obezbjeđuje da su postupci i odluke MKSJ-a dostupni građanima u regionu. Svake godine na hiljade osoba s područja bivše Jugoslavije dolazi u direktan kontakt s MKSJ-om kroz aktivnosti *Outreach* programa.

Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine



United Nations
Ujedinjene nacije



International Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia

Međunarodni krivični sud
za bivšu Jugoslaviju

KONTAKT INFORMACIJE

Služba za komunikacije
Churchillplein 1, 2517 JW The Hague, The Netherlands
P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague, The Netherlands
Tel: +31 (70) 512 5210 / 5759 / 5882 | Fax: +31 (70) 512-5355

Internet stranica:
www.icty.org/bcs i www.unmict.org/bcs

Pratite MKSJ na

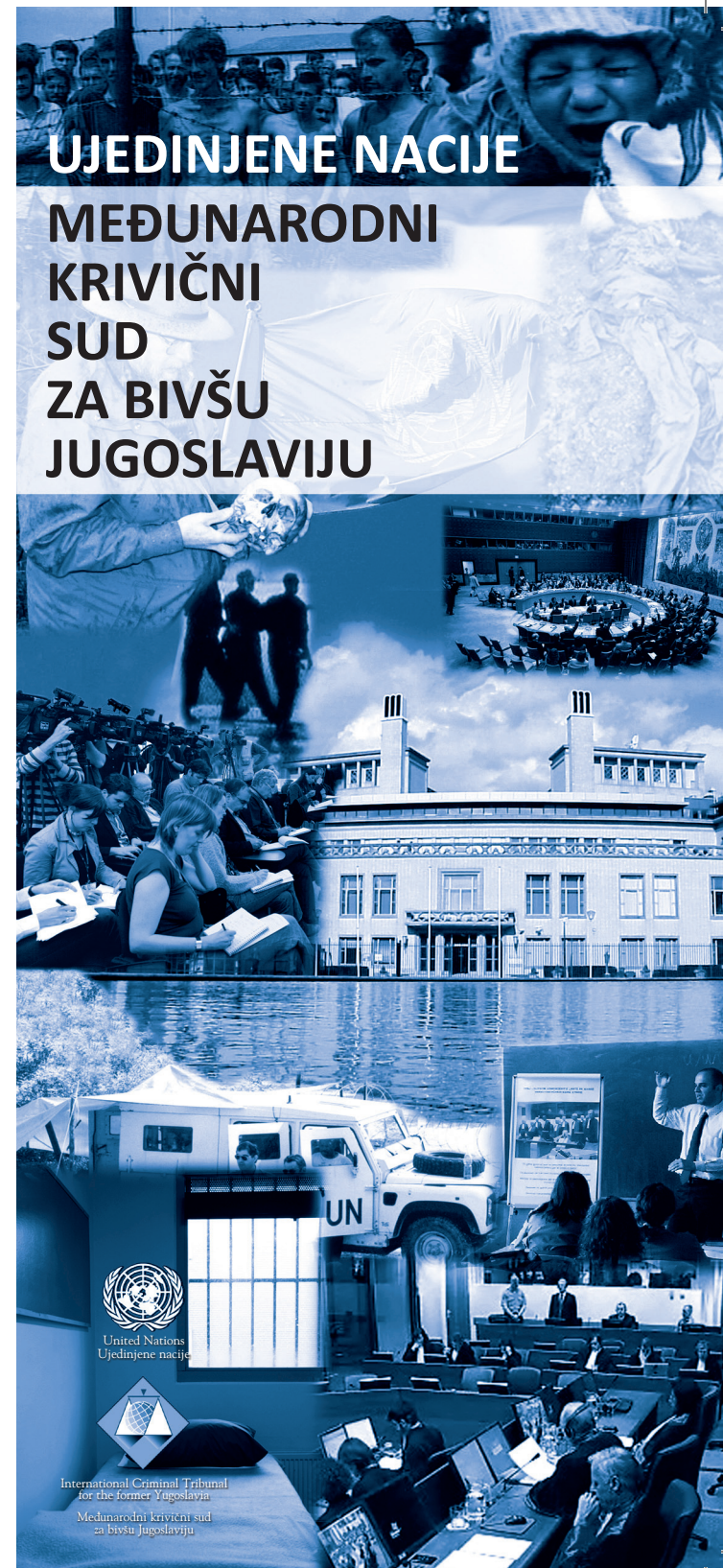


Rad *Outreach* programa velikodušno podržava Evropska unija.



juni 2017. - © MKSJ/Outreach program/Grafičko odjeljenje

- Nije zvaničan dokument -



16.05.2012.

Početak suđenja Ratku Mladiću

01.07.2013.

Mehanizam za međunarodne krivične sudove počeo s radom u Haagu

30.01.2015

Žalbeno vijeće potvrdilo osuđujuće presude petorici visokih vojnih zvaničnika bosanskih Srba za zločine počinjene u Srebrenici. Trojica optuženih su osuđena za genocid (Popović i drugi)

24.03.2016.

Protresno vijeće osudilo Radovana Karadžića na 40 godina zatvora. Žalbeni postupak će biti vođen pred Mehanizmom.

Pravda je neophodan dio procesa nacionalnog pomirenja. Ona je od ključnog značaja za ponovno uspostavljanje miroljubivih i normalnih odnosa među ljudima koji su morali živjeti pod vladavinom terora. Pravda prekida ciklus nasilja, mržnje i vansudske retribucije. Zato su mir i pravda nerazdvojni.

Antonio Cassese, prvi predsjednik MKSJ-a

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ ili Međunarodni sud) značajno je promijenio sliku međunarodnog prava, pozivajući, između ostalih, političke i vojne rukovodioce visokog ranga na odgovornost za zločine počinjene u bivšoj Jugoslaviji nakon 1991. godine. U svojim odlukama o genocidu, ratnim zločinima i zločinima protiv čovječnosti, kojima je uspostavio presedane, Međunarodni sud je pokazao da položaj nekog pojedinca, bez obzira da li je u pitanju šef države ili visoki zvaničnik vlade ili vojske, ne može biti zaštita od krivičnog gonjenja.

OSNIVANJE

Posljedica sukoba u bivšoj Jugoslaviji bili su najstrašniji zločini počinjeni u Evropi poslije završetka Drugog svjetskog rata. Izvještaji o široko rasprostranjenim i teškim povredama međunarodnog humanitarnog prava koje su uključivale masovna pogubljenja, ubistva, mučenja, silovanja i pljačkanja koja su vršena u regionu primorali su međunarodnu zajednicu da preduzme odlučnu akciju.



SUKOBI

Hrvatska (1991.–1995.) | Bosna i Hercegovina (1992.–1995.) | Kosovo (1998.–1999.) | Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (2001.)

Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija je 25. maja 1993. usvojio Rezoluciju 827 na osnovu Poglavlja VII Povelje Ujedinjenih nacija, čime je osnovao MKSJ. Međunarodni sud ima mandat da krivično goni osobe odgovorne za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine. Ispunjavajući svoj mandat, Međunarodni sud ima važnu ulogu u održavanju mira i sigurnosti na području bivše Jugoslavije.

ORGANIZACIJA

Međunarodni sud sastoji se od tri odjela: **Sudskih vijeća, Tužilaštva i Sekretarijata**. Osim toga, zbog integralne uloge odbrane u postupcima pred Međunarodnim sudom, osnovano je **Udruženje branilaca koji postupaju pred međunarodnim sudovima i međunarodnim krivičnim sudovima (ADC-ICT)**, formalno priznato nezavisno udruženje branilaca koji postupaju pred Međunarodnim sudom.

VIJEĆA

Sudska vijeća čine tri pretresna vijeća i jedno Žalbeno vijeće. U svim prvostepenim postupcima zasjeda po troje sudija, dok u žalbenim postupcima zasjeda petoro sudija. Sudije razmatraju dokaze i pravne argumente koje izvode tužilaštva i odbrana i donose presude o individualnoj krivičnoj odgovornosti optuženih. S obzirom da je većina predmeta MKSJ-a okončana, broj sudija je značajno smanjen posljednjih godina. Trenutno je osam sudija zaduženo za jedan preostali prvostepeni postupak, eventualne interlokutorne žalbe koje iz njega mogu proisteći i jedan preostali žalbeni postupak. Međunarodni sud ima predsjednika i potpredsjednika, koji se biraju iz redova sudija MKSJ-a.

TUŽILAŠTVO

Uloga Tužilaštva je dvojaka: da sprovodi istrage o zločinima i izvodi dokaze protiv osoba za koje tvrdi da su odgovorne za zločine iz nadležnosti MKSJ-a. Na čelu s tužiocem, osoblje Tužilaštva čine pravni zastupnici, istražitelji, vojni analitičari, stručnjaci za pravo i politiku bivše Jugoslavije, kao i brojno pomoćno osoblje. Tužilac je nezavisan i ne traži niti dobija instrukcije od spoljnih tijela poput vlada ili međunarodnih organizacija kao niti od ijednog od druga dva odjela Međunarodnog suda. U skladu s rezolucijama Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija i Statutom Međunarodnog suda, države članice Ujedinjenih nacija su obavezne da sarađuju u istragama i krivičnim gonjenjima koje sprovodi Tužilaštvo.

Osoblje Tužilaštva, Sudskih vijeća i Sekretarijata porijeklom je iz više od 44 različite države, što čini MKSJ istinski međunarodnim sudom

Stvarno sam htjela da odem u Haag. Htjela sam da vidim [tu trojicu optuženih] i da ih pitam zašto su to učinili. Zašto su pobili sve te ljude? Zašto su nam razorili selo? Samo sam htjela da mi jedan od njih... kaže zašto su to uradili.

Izjava bosanske udovice koja je svjedočila na suđenju ljudima koje je smatrala odgovornim za smrt svog supruga

SEKRETARIJAT

Sekretarijat je odgovoran za upravne poslove Međunarodnog suda. To uključuje organizaciju rada suda, pitanja pravne pomoći i odbrane, pismeno i usmeno prevođenje, pomoć svjedocima i žrtvama, bezbjednost i informisanje javnosti.

Sekretarijat takođe rukovodi Pritvorskom jedinicom Međunarodnog suda, u koju se smještaju optužene osobe po njihovom prebacivanju u Haag radi suđenja. Osobe kojima se sudi pred Međunarodnim sudom smatraju se nevinim dok im se krivica ne dokaže pred sudom. Tu su takođe smještene osuđene osobe koje čekaju na prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu. Pritvorska jedinica Ujedinjenih nacija djeluje u skladu s najvišim međunarodnim standardima postupanja s pritvorenicima i ne dijeli ih na osnovu etničke, nacionalne, vjerske ili klasne pripadnosti. U Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija je od aprila 1995. godine bilo pritvoreno više od 160 osoba.

ODBRANA

Branioци zastupaju optužene u postupcima pred Međunarodnim sudom i iznose odbranu u svim fazama postupka. Kompetentna i žustra odbrana ima ključnu ulogu u obezbjeđivanju ravnopravnosti strana u postupku, tj. tužilaštva i odbrane, i poštovanja prava optuženih na pravično suđenje. Optuženi koji nemaju sredstava da snose troškove odbrane imaju pravo da im se dodijeli branilac kojeg plaća Međunarodni sud. Branioци su članovi Udruženja branilaca koji postupaju pred međunarodnim sudovima i međunarodnim krivičnim sudovima (ADC-ICT), organizacije koja je nezavisna od Međunarodnog suda, ali je uključena u razne komitete i projekte koji se tiču cijelog Međunarodnog suda. Optuženi može, u skladu s članom 21 Statuta Međunarodnog suda, odlučiti da se sam brani, a u nekim slučajevima uz podršku pravnih savjetnika i drugog pomoćnog osoblja.



©MKSJ/Z. Lešić

KRIVIČNI POSTUPAK

Krivični postupak je regulisan Pravilnikom o postupku i dokazima Međunarodnog suda. Taj Pravilnik reguliše vođenje postupaka, obezbjeđuje da se prava optuženih poštuju i omogućava izricanje odgovarajućih zaštitnih mjera za žrtve i svjedoke. Pravilnik pišu i mijenjaju sudije Međunarodnog suda i on se temelji na tradicijama i anglo-saksonskog prava (*common law*) i kontinentalnog prava (*civil law*), čime je naglašen međunarodni karakter MKSJ-a.



©MKSJ/tužilaštvo

Krivične postupke pred Međunarodnim sudom pokreće tužilac. Tužilac odlučuje da li da započne istragu, šta da istražuje, koje osobe da krivično goni i po kojim optužbama. Kada se uvjeri da postoje razumni dokazi da je neka osoba počinila neki zločin, tužilac će

sastaviti nacrt optužnice, na osnovu dokaza prikupljenih putem istrage na licu mjesta, dokumentata i izjava žrtava i drugih svjedoka.

Prije nego što neka osoba može biti uhapšena sudija mora utvrditi da postoji dovoljno dokaza za pokretanje postupka protiv optuženog. Stoga se optužnica dostavlja jednom sudiji i ako se sudija uvjeri da postoji dovoljno dokaza, potvrđuje optužnicu i izdati nalog za hapšenje.



©MKSJ/K. van Hagen

Kad se optuženi uhapsi ili kada se dobrovoljno preda Međunarodnom sudu, prebacuje se u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija. Prilikom prvog stupanja pred sud optuženi se o krivici po optužbama iz optužnice može izjasniti da jeste ili da nije kriv. Ako optuženi odluči da se ne izjasni o krivici, sudsko vijeće konstatuje da se izjasnio da nije kriv. Ako se optuženi potvrdno izjasni o krivici, nema suđenja i određuje se datum za pretres o kazni. Ako se optuženi izjasni da nije kriv, zakazuje se suđenje. Optuženi može zastupati branilac ili može odlučiti da zastupa samog sebe.

Nakon toga se imenuje pretresno vijeće koje će postupati u tom predmetu. Kada tužilaštvo i odbrana završe s izvođenjem dokaza, vijeće zaključuje suđenje i povlači se radi vijećanja. Kada vijeće donese konačnu odluku na osnovu predočenih dokaza izriče se presuda. Ukoliko se optuženi proglašuje krivim vijeće će mu izreći kaznu.

I tužilaštvo i odbrana mogu uložiti žalbu na presudu pretresnog vijeća tako što će navesti grešku u primjenjivanju prava koja obesnažuje odluku ili grešku u utvrđivanju činjenica koja je dovela do neostvarivanja pravde. Žalbeno vijeće takođe razmatra žalbe u kojima jedna od strana u postupku pokrene pitanje koje je od opšteg značaja za sudsku praksu Međunarodnog suda.

KAZNE I IZVRŠENJE KAZNI

Najviša kazna koja može biti izrečena osuđenoj osobi jeste kazna doživotnog zatvora. Na MKSJ-u ne postoji smrtna kazna. Zatvorske kazne se izdržavaju u jednoj od zemalja koje su s MKSJ-om sklopile sporazum o izvršenju kazni i prihvatanju osuđenih osoba.

Svjestan sam da mrtve ne mogu vratiti, da porodicama ne mogu ublažiti bol svojim priznanjem, ali sam ovim činom želio da doprinesem da se napokon sazna potpuna istina.

Izjava Momira Nikolića, šefa obavještajne službe bosanskih Srba, koji je osuđen na 20 godina zatvora nakon što se potvrdno izjasnio o krivici za svoje učešće u zločinima počinjenim u Srebrenici

- 25.05.1993.** Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 827 osnovan MKSJ
- 07.11.1994.** Međunarodni sud podiže prvu optužnicu (*Dragan Nikolić, "Vlasenica"*)
- 16.11.1995.** Političke i vojne vođe bosanskih Srba Radovan Karadžić i Ratko Mladić optuženi za genocid u Srebrenici
- 07.05.1996.** Počinje prvo suđenje (*Duško Tadić, "Prijeđor"*)
- 29.11.1996.** Međunarodni sud izriče prvu presudu (*Dražen Erdemović, "Srebrenica"*)
- 16.11.1998.** Izrečena prva oslobađajuća presuda (*Zejnir Delalić, "Čelebići"*)
- 24.05.1999.** Međunarodni sud podiže optužnicu protiv jugoslovenskog predsjednika Slobodana Miloševića. To je prvi put da jedan međunarodni sud podiže optužnicu protiv aktuelnog predsjednika neke države.
- 20.03.2000.** Prvo suđenje isključivo na temelju optužbi za seksualno zlostavljanje žena (*Kunarac i drugi, "Foča"*)
- 02.08.2001.** Prva osuđujuća presuda Međunarodnog suda za genocid (*Radislav Krstić, "Srebrenica"*)
- 12.02.2002.** Počinje suđenje Slobodanu Miloševiću
- 02.10.2002.** Biljana Plavšić, bivša predsjednica Republike Srpske, Bosna i Hercegovina, potvrđuje se izjasnila o krivici
- 31.12.2004.** Tužilaštvo podnijelo posljednje optužnice na potvrđivanje čime je ukupan broj osoba protiv kojih je Međunarodni sud podigao optužnicu dostigao 161
- 09.03.2005.** Uz pomoć podršku Međunarodnog suda pri osnivanju, specijalizovano Vijeće za ratne zločine Suda Bosne i Hercegovine zvanično počinje s radom
- 29.09.2005.** Prvi optuženi MKSJ-a prebačen na nacionalni sud u bivšoj Jugoslaviji radi suđenja (*Radovan Stanković, "Foča"*)
- 14.03.2006.** Zaključenje postupka protiv Slobodana Miloševića nakon što je 11.03.2006. umro prirodnom smrću
- 31.11.2006.** Žalbeno vijeće izriče prvu doživotnu zatvorsku kaznu (*Stanislav Galić, "Sarajevo"*)
- 26.02.2009.** Prva presuda za zločine koje su srpske snage počinile nad kosovskim Albancima (*Milutinović i drugi*)
- 19.05.2010.** Žalbeno vijeće potvrdilo osuđujuću presudu Johanu Tarčulovskom za zločine počinjene tokom sukoba u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji 2001. godine
- 22.07.2011.** Prebacivanje Gorana Hadžića na Međunarodni sud. Svi optuženi su sada uhapšeni.